

Grannskoðara-politikkur tá hann er bestur

UNDIR seinasta javnaðarlandsstýri fingi vit lógina um upphøggingarstuðul til fiskiskip. Við heimild í lógini gjørdi tásitandi landsstýri reglur fyri upphøggingargrunnin.

ENDAMÁLID við grunninum er at fáa veiðuorku út úr fiskiskipafloktanum. Reglurnar, sum tá vórðu gjørdar, ásettu, at viðkomandi fiskifar varð strokið úr skipaskrásetingini og at onki nýtt kom istaðin. Upphøggingargrunnurin kundi so gjalda 80 pst. av prioritetinum og somuleiðis 80 pst. av skuldini annars.

NÚ frætta vit, at sitandi landsstýri ikki kann arbeiða eftir hesum reglum, og at nýggjar reglur eru í umbúna. Tað sigst, at nýggju reglurnar skulu síggja burtur frá prioritetum og skuld annars, og at upphæddin úr upphøggingargrunninum verður ásett í mun til tonsatalið, sum viðkomandi fiskifar hevur veitt seinastu fimm árin.

MEN álvaratos. Roknar grannskoðarasamgongan við, at tey tonsini, sum veiðufør hava veitt seinastu fimm árin, koma aftur á grunnarnar. Trúgva teir uppá ein uppreisnardag og eitt nýtt liv fyri tosk, hýsu, upsa og kongafisk? Tað kundi næstan sæð soleiðis út. Hja teimum er tað fortíðin, sum telur. Vit onnur lita fram eftir.

VIT hava dømi um, at skip, sum hava veitt stórt tonsatal í fleiri ferðir fimm ár, eru lögð. Hinvegin hava vit eisini dømi um, at skip, sum hava ligið í fimm ár og meira, eru seld (í einum føri fyri eina krónu), gjørd út av nýggjum og komin inn aftur sum veiðuorka. Hesi seinna dømin vóru helst ein beinleiðis orsök til upphøggingargrunnin.

ARBEIÐID hjá einum grannskoðara er at kanna og granska tað, sum er farið. Vit, ið lita frameftir, meta øðrvísi. Í okkara eygum hevur tað ongan týðning, hvussu nógv ella fá tons eitt fiskifar hevur veitt, men spurningurin er heldur, hvørjar møguleikar viðkomandi fiskifar hevur, um tað fer aftur í vinnu. Hvussu

nógv tons kann tað so veida?

HETTA er so eitt dømi um grannskoðarapolitikk, tá hann er bestur.



Munur er sanniliga, Karin!

Karin Kjølbrot helt eina rímar røðu, tá lögtingið viðgjørdi lögmanasøðuna og uppskoti til figgarløg fyri 1990. Í sambandi við figgarløg avmarkingarnar harmaðist hon um støðu teirra, sum hava tað trøngligt í lötuni. Men hon helt, at lítið er í at velja, tí eftir hennara áskoðan er støðan vánaligt. Hon visti á, at skuld feroyinga í Danmark og í útlandum er 9 milliardir krónur brutto. Karin helt, at tí mátti nakað gerast.

Her haltar tó nakað við búskaparlaga figgarlaga høinum. Tiltøkini, landsstýrissamgongan hevur sett í verk, eru figgarlig fyrst og fremst. Tey eru ætlað sum iskoyti at reka feroyska samfelagið umvegis figgarlógina. Partvist, tí meira skal berast aftur til fiskivinnuna (sokallaða privatkommunisman hjá Tjóðveldisflokkinum), og partvist tí tað skal sparast, sum er neyðugt í ein avisan mun við minkandi inntøkum.

Vit hava ikki hoyrt so nógv um tað búskaparlaga siktið við tiltøkunum, men tey hava óivað til endamáls at minka ella steðga vøkstrinum í útlandsskuldini.

Vit kunnu sláa fast, at tiltøkini avmarka brúksmøguleikarnar hjá vanligum lönararbeiðarum, almennum stovnum og privatum virkjum og fyrirkomandi. Men tey — og tað sum kemur inn — skal ikki brúkast at gjalda nakra útlandsskuld fyr, sum tað ofta tykist ljóða. — Karin hevur rætt, støðan er ikki góð — og trúgvi neyvna, at búskaparlaga tiltøkini bota um støðuna — men Karin kann ikki brúka útlandsskuldina sum grundgeving fyr, at nakað mátti gerast, tað hugsað verður um tiltøkini ætlanir hjá landsstýrissamgonguni, hóast vøkstrin í útlandsskuldini verður avmarkaður.

Hinvegin kann rokna

st, at avleiðingarnar av samgongupolitikkinum verða tær, at tað verður torført hjá serliga handils- og tænstufyrirkomandi at gjalda útlandsskuldina fyr, glæsilegu bygningarnar aftur, og tær koma í óføri — og fleiri fólk missa kanska arbeiði.

Sum sjáldsamt er fyr politikarar, tók Karin á seg meðabyrgd av støðuni. Eisini hevur hon rætt í tí, at hugsjónirnar eru smáar, tá peningur skal heintast. Eisini visti hon aftur til búskapar-tiltøkini í mars 1980, og henda samanbering skal hava eina viðmerking.

Karin Kjølbrot royndi ímillum reglurnar at bera í bótufloka fyr teimum seinastu tiltøkunum við at siga, at tiltøkini í mars mánað 1980 vóru nógv størri sammett við figgarløg og útlandsskuld. Rætt hevur hon í tí, at tiltøkini tóku meira inn sammett við figgarløg. Og eisini lönarlagið, sum

hon ikki nevndi. Kortini er ein grundleggjandi munur. Tað er, at í 1980 tók landsstýrið við Javnaðarflokkinum, Tjóðveldisflokkinum og Fólkaflokkinum peningin inn við avgjöldum og tolli frá einum ávísium degi. V.ø.o. dyrkadu vörurnar, men brukarin kundi avgera, hvørjar vörur hann keypti, og hvat hann kanska kundi biða við.

Í 1980 vórðu harafturat toll- og avgjöld tikið út úr prístalsgrundarlagnum og prístalið varð sett niður á 100 — nullstillað. Minnst meg rætt, góðtøku 14. September og tjóðveldisfólk avgerðina útann at blunka, samstundis sum hvasslig mótmæli komu frá javnaðarfólki í Sosíalnum og á fundum í flokkinum. Javnaðarfólk eru óivað meira sannførd um, at tað eigur ikki at pilkast við framstig, arbeidarørslan hevur vunnið í tí borgarlaga parlamentariska arbeiðinum!

Tann stóri munurin hesaferð er, umframt toll- og avgjaldshækkingar, at ein tvungin uppsparing er skipað við afturvirkandi kraft. Og skattamyndugleikarnir, sum umsita hesa skipan, hava fingið heimild at trekkja upp í 65 prosent av inntøkuni, soleiðis at fólk — í nógvum forom — eru mersogin í skatti/ uppsparing.

Vóni at Karin Kjølbrot, framsøgumaður Tjóðveldisflokksins í almannaviðurskiftum, sær, at her er munur. — Í 1980 hevði tú framvegis eitt val. Men hesuferð hevði lentakarin einki val í august — og kanska heldur ikki í september — tí tað var ikki nóg mikið hjá nógvum til rentur og avdráttir og tiansheldur til SEV, TFL, oljuna ella barnagarðsgjaldið.

Rætt skal vera rætt. Karin Kjølbrot »bagatellisera« ikki málið. Tað ger 14. September hinvegin í síðstu viku. Hann skrivur,

at uppsparingin er so litil, og at fólk við lönun undir 110.000 krónur ikki koma undir skipanina. Tað er nú ikki heilt rætt. Dømi eru um flakavinnur, sum slettis ikki koma upp á 100.000 krónur í ár, sum kortini eru trektar fult út. Tá hesar hava gjørt vart við seg, hava tær fingið at vitað, at tær fáa peningin aftur næsta ár, tá endaligi skatturin verður uppgjørdur!!!

Skrivstovuvarbeiði so tað forslær! Tí er hósakiligt at enda við einum spurningi. Tá uppsparingin er so litil, sum 14. September sigur, men skrivstovuvarbeiðið er so nógv, hevði verið áhugavert at fingið at vitað, hvussu nógv spart verður, tá umsitingarutreiðslurnar eru trektar frá? Verður nakað avlop? Ella er uppsparingin bara eitt skalkaskjól fyri øllum kreppupráttinum hjá sambands- og fólkaflokksmonnum — og nú eisini tjóveldisfólkum.